

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี  
The Academic Administration of School under  
The Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi

วราพร สิ้นศิริ

นิสิต หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: pang@tsn.ac.th

ชลภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์

อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: chsuwa@rpu.ac.th

Waraporn Sinsiri

Student, Master of Education in Educational Administration, Rajaprak University

Chalabhorn Suwansumrit

Advisor, Master of Education in Educational Administration, Rajaprak University

รับเข้า: 18 เมษายน 2564 แก้ไข: 24 เมษายน 2564 ตอรับ: 30 เมษายน 2564

#### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี 2) เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 322 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ซึ่งเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษากพัฒนา

และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

**คำสำคัญ:** การบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

### Abstract

This research aimed 1) to study the level of performance of administrators and teachers towards academic administration of schools under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi. 2) to compare the level of performance of the administrators and teachers towards the academic administration of schools under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi, classified by personal status including gender, age, position, educational level, work experience, and different school sizes. The sample consisted of 322 administrators and teachers by using stratified random sampling as a sampling technique according to different school sizes. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, which was compared with LSD, and content analysis.

The results of the research were as follows: 1) the level of academic administration was rated at a high level as a whole. Considering aspect, the highest aspect was the development of the learning process into the profession, followed by the development of the internal quality assurance system and the educational standards, measurement and evaluation, supervision of education, the development and use of educational technology media, and the development of the curriculum of educational institutions respectively. 2) different gender, ages, work experience, and school sizes had a different level of performance towards academic administration with statistically significant at .05 level. However, The school administrators and teachers with different positions and educational levels, there is no different level on performance towards academic administration.

**Keywords:** The Academic Administration, school, The Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi

## บทนำ

การกำหนดวิสัยทัศน์ พ.ศ.2570 ได้กำหนดทิศทางสู่การพัฒนาบนรากฐานของสังคมไทยคือ “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรม ประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาลการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” นอกจากนี้การพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล รักความเป็นไทย มีทักษะในการคิด มีทักษะในการแก้ปัญหา มีทักษะด้านเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสารและมีทักษะชีวิต สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ ในระดับที่ไม่ต่ำกว่านักเรียนของนานาชาติที่มีต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน เป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้คนไทยก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลก มีศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) อีกทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมาย ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็น 2) คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ

3) สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐาน 4) แหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้ มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่และ 5) ระบบกลไกการวัด การติดตาม และ ประเมินผลมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

เมื่อเป็นเช่นนี้ การบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นงานหลักของโรงเรียน และเป็นหัวใจของการบริหารจัดการที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญ และดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ ภารกิจการบริหารงาน การศึกษาทุกระดับจึงมุ่งให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับการเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Phetmalaiikul, 2017) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2557) กล่าวถึง ความสำคัญอย่างยิ่ง ของการพัฒนาระบบบริหารต่าง ๆ ของการศึกษาและวิชาการควบคู่ไปกับการจัด การเรียนรู้ที่รับผิดชอบ ต่อการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะในอนาคต ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัด การศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียน การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล จึงเป็น หัวใจหลักสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับโรงเรียน ผู้บริหารย่อมต้องผลักดันให้คุณภาพทางวิชาการ เป็นการปฏิบัติงานที่จะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาทีมงานวิชาการ ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ตลอดจนการนำกระบวนการบริหารที่ทันสมัย ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ พร้อมทั้ง จะขับเคลื่อนภารกิจและขอข่วยการดำเนินงานวิชาการ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลทางวิชาการในโรงเรียน

จากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 โครงการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ที่เน้นให้ผู้เรียน ทุกระดับให้มีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร โดยผ่านทางหลักสูตรและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่าง ชาญฉลาดเพื่อเปิดโลกทัศน์ใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็นในยุคปัจจุบัน การพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน มุ่งเน้นพัฒนาประชากรวัยเรียนทุกคนและทุกกลุ่มเป้าหมาย ความเป็นเลิศทางวิชาการ มีทักษะ วิชาชีพ และมีทักษะชีวิตที่เหมาะสมสอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน โดยนโยบายด้านการจัดการเพื่อเพิ่ม ความสามารถในการแข่งขันของประเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ได้มุ่ง พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้ง 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นกลุ่มสาระฯที่มุ่ง ความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งเสริม การแข่งขันและยกระดับผลสัมฤทธิ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 3 กลุ่ม สาระฯ ได้แก่ ศิลปะ สุขศึกษา พลศึกษา และการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระฯที่ช่วย พัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ซึ่งมีผลต่อ คุณภาพชีวิตมนุษย์ ช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่ง เป็นภารกิจที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามิบบทบาทหลักในการ สนับสนุน ส่งเสริม อำนวยความสะดวก ให้โรงเรียนได้ดำเนินการเพื่อพัฒนานักเรียนทุกคนจบการศึกษาอย่างมี

คุณภาพ และคุณภาพสูงตามเกณฑ์ เป้าหมาย และมาตรฐานของหลักสูตรให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้นและหน่วยงานต้นสังกัดจำเป็นต้องส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี, 2563: 25)

จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายทุกระดับต้องร่วมมือกันดำเนินการ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การที่จะทำให้ให้นักเรียนมีประสิทธิผลตามที่ต้องการ เกิดขึ้นได้จากการวางแผนงานของผู้บริหารสถานศึกษาและฝ่ายบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ และความสามารถของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งมีปัญหาต้องพัฒนา ปรับปรุง และหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้ได้บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะทำให้ช่วยส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งกระบวนการบริหาร งานวิชาการเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยในการยกระดับคุณภาพการศึกษา

จากความสำคัญของปัญหาในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและเพิ่มศักยภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขอบข่ายการดำเนินงานบริหารวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวและถือเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารที่ต้องบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ตามช่วงวัยอย่างเหมาะสม ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี เพื่อนำข้อมูลการวิจัยไปใช้เป็นสารสนเทศพื้นฐานในการวางแผนการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ ซึ่งจะเป็นส่วนที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

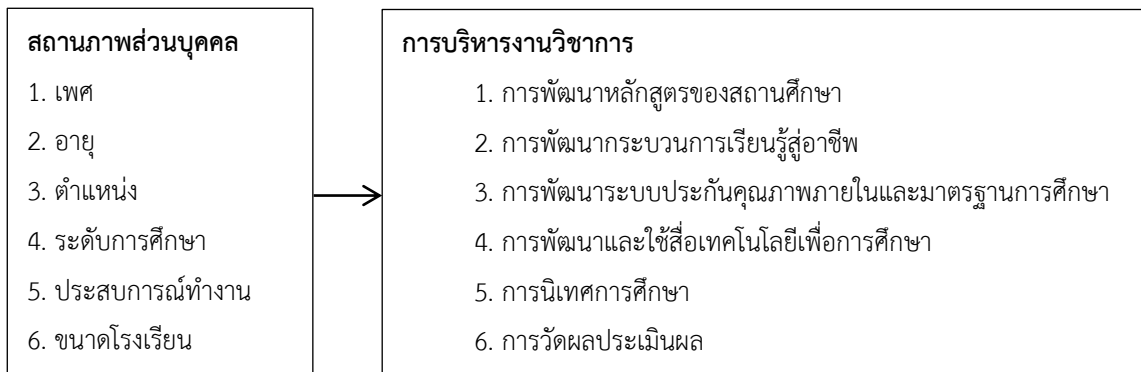
### กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2552); อภิชา พุ่มพวง (2559); ปารีชาต สุนทร (2560); นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560); สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561); อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) ตามตารางสังเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

**ตารางที่ 1** การสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	อภิชา พุ่มพวง (2559)	ปารีชาต สุนทร (2560)	นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560)	สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561)	อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562)	ความถี่	อันดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	1
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓		5	2
3. การวัดผลประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	1
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	✓	✓	✓		✓		4	3
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓				3	4
6. การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	1
7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	✓	✓	✓		✓	✓	5	2
8. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	✓	✓		✓			3	4
9. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	✓	✓			✓	✓	4	3
10. การพัฒนาทางวิชาชีพ		✓	✓	✓		✓	1	3

จากการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการใน 3 อันดับแรกตามความถี่ ตามตารางที่ 1 และได้กรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย 6 ด้าน ดังภาพที่ 1 ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

### วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานตามระเบียบวิธีวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 2,003 คน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี จากสถานศึกษาทั้งหมด 18 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 7 โรงเรียน จำนวนประชากร 1,164 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน จำนวนประชากร 531 คน และโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก 6 โรงเรียน จำนวนประชากร 308 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 322 คน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี จากสถานศึกษา ทั้งหมด 12 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ. 2562) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดกลุ่มโรงเรียน คือ ขนาดใหญ่ พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและเล็ก จากจำนวน 18 โรงเรียน แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Sampling Without Replacement) ได้จำนวน โรงเรียน จำนวนผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 5 โรงเรียน จำนวน 187 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน จำนวน 85 คน และโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก 4 โรงเรียน จำนวน 50 คน (ข้อมูลจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี ณ วันที่ 1 กันยายน 2562)

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ใน 6 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพ 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา 6) การวัดผลประเมินผล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

### การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎี งานวิจัย และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert, 1993)
4. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 และค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (ลัดดาวลัย เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2550)
5. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์ความเที่ยงทั้งฉบับ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) เท่ากับ 0.93 ซึ่งถือว่ามีคุณภาพและยอมรับได้ตามเกณฑ์ คือ ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (ลัดดาวลัย เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2550)
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและแบบสอบถามไปตามโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยจากแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเก็บแบบสอบถามได้จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นจึงนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

### การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD)
3. ทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำแนกตามสภาพส่วนบุคคล กรณีตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent) และกรณีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD (The Least Significant Difference)
4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

### ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{x}$	SD	แปลค่า	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.08	0.67	มาก	6
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพ	4.19	0.47	มาก	1
3. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	4.16	0.50	มาก	2
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.08	0.61	มาก	5
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.10	0.57	มาก	4
6. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.15	0.52	มาก	3
<b>รวม</b>	<b>4.13</b>	<b>0.53</b>	<b>มาก</b>	<b>-</b>

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมมีการ

ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x}=4.13$ ,  $SD=0.53$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ( $\bar{x}=4.19$ ,  $SD=0.47$ ) รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ( $\bar{x}=4.16$ ,  $SD=0.50$ ) ด้านการวัดผลประเมินผล ( $\bar{x}=4.15$ ,  $SD=0.52$ ) ด้านการนิเทศการศึกษา ( $\bar{x}=4.10$ ,  $SD=0.57$ ) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ( $\bar{x}=4.08$ ,  $SD=0.61$ ) และด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ( $\bar{x}=4.08$ ,  $SD=0.67$ )

2. ผลการทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียนแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 3

**ตารางที่ 3** ผลการทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สภาพส่วนบุคคล	สถิติ	ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ	Sig.
1. เพศ	t-test	ภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	.00
2. อายุ	ANOVA	ภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	.00
	LSD	ผู้บริหารและครูที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี และอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นต่างกับผู้บริหารและครูที่มีอายุ 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป ทั้งภาพรวมและรายด้าน	-
3. ตำแหน่ง	t-test	ภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน	.58
4. ระดับการศึกษา	ANOVA	ภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน	.67
5. ประสบการณ์ทำงาน	ANOVA	ภาพรวมและรายด้านบางด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาและด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่แตกต่างกัน	.02
	LSD	ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี และ 6-10 ปี มีความคิดเห็นต่างกับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 16 ปีขึ้นไป ในภาพรวม	-

**ตารางที่ 3** ผลการทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล (ต่อ)

สถานภาพบุคคล	สถิติ	ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ	Sig.
6. ขนาดโรงเรียน	ANOVA	ภาพรวมและรายด้านบางด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	.00
	LSD	ยกเว้นด้านการวัดผลประเมินผลไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่างกับผู้บริหารและครูที่สังกัดในโรงเรียนขนาดกลางและเล็กในภาพรวม	-

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน ส่วนเพศ ตำแหน่ง และระดับการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่าง

### อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ จัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้เพื่อสามารถประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน มีความพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาผู้เรียนสู่อาชีพ แต่อาจจะยังขาดปัจจัยในด้านงบประมาณที่จะนำไปใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้เพิ่มพูนทักษะทางด้านวิชาชีพให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560) ที่

ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาของสถานศึกษาเน้นการให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมและมีทักษะการเรียนรู้สู่อาชีพซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ดังนั้นจุดเน้นของทุก ๆ สถานศึกษาที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบกันเป็นอย่างดีนั้น คือ การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรทางการศึกษามักจะทราบถึง ศักยภาพของบุคลากรภายในสถานศึกษาของตน จากการมีประสบการณ์ทางการศึกษาและการทำงานร่วมกัน ดังนั้นการทำให้งานประกันคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้น สิ่งสำคัญอยู่ที่วิสัยทัศน์และประสบการณ์ในตัวบุคคลที่จะถูกคัดเลือกให้มาเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เนื่องจากมีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งต้องคอยดูแลและให้คำปรึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้อยู่ในระดับที่สูงเพียงพอับความต้องการของสถานศึกษานั้น ซึ่งสอดคล้องกับ จรูณี เก้าเอี้ยน (2557) ที่ได้กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการ ว่าเป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยงานย่อยอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น การวัดผลประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษาและงานอื่น ๆ หลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรวิชาสอน สื่อการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสนับสนุน งานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จ

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ ผลิตจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จึงมีงบประมาณค่อนข้างสูงและเพียงพอต่อการผลิตจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและใช้ในการจัดการเรียนการสอน นั้น ซึ่งสอดคล้องกับ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ การประเมินผลการนิเทศเป็นลายลักษณ์อักษรภายในโรงเรียนให้เป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่มีรูปแบบการจัด

การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนทั้งในด้านบวกและลบ ดังนั้นการประเมินผลการนิเทศด้วยการเขียนข้อเสนอแนะภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือการนิเทศระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ล้วนแล้วแต่เป็นผลด้านบวกต่อคุณภาพทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชา พุ่มพวง (2559) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ คือ การนิเทศการศึกษา

ด้านการวัดผลประเมินผล โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ ครู นักเรียน ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลประเมินผลของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลประเมินผลของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากแต่ละฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผลที่ชัดเจน รวมถึงข้อมูลที่ผู้เรียนควรปรับปรุง แล้วสามารถนำข้อมูลที่ควรปรับปรุงมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าความแตกต่างของเพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ต่างกันมีผลต่อการบริหารงานวิชาการ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงนำมาอภิปรายผลเป็นดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นเพศชายโดยธรรมชาติจะมีความเป็นผู้นำ และมีความสนใจในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับชญาดา อุดรวิเศษ (2556) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่แตกต่างกัน โดยครูที่เป็นเพศชายมีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่เป็นเพศหญิง

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุน้อยส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ สูงกว่าผู้บริหารและครูที่มีอายุมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนที่มีช่วงอายุไม่เกิน 30 ปี มาพร้อมกับสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จึงส่งผลให้คนในวัยนี้มองภาพการบริหารงานวิชาการ ที่จำเป็นต้องใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในมุมมองเชิงบวกมากกว่าคนที่มีช่วงอายุสูงขึ้น โดยจะมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นลดลงตามลำดับของช่วงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับ นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า อายุที่ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูซึ่งมีบทบาทความเป็นผู้นำ กล้าคิด และกล้าตัดสินใจในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทั้งในด้านงบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หลักสูตรที่ใช้ และแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ขเดช ช่วยชาติ (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการวางแผนการบริหารวิชาการตามทัศนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับครูเมื่อจำแนกตามตำแหน่งในภาพรวมไม่พบความแตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีบริบทของการบริหารงานวิชาการ ใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สร้อยแก้ว บุญปก (2560) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนแก่ง “วิทยสถาวร” จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนแก่ง “วิทยสถาวร” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ สูงกว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 1-5 ปี มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนในการบริหารงานวิชาการ ด้วย

เทคโนโลยีที่ทันสมัยมากกว่าคนที่มีประสบการณ์ในช่วงอื่น ๆ ที่สูงขึ้น จึงทำให้คนที่มีประสบการณ์ในช่วงนี้มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ สูงกว่าคนที่มีประสบการณ์ในช่วงอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ เขมทอง จรรยาเลิศ (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางและเล็กตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความพร้อมทางด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนรู้ เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยที่ใช้ในการบริหารงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางและเล็ก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ อานุภาพ กำแหงหาญ (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้ดังนี้

1. ผู้บริหารควรมีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรหรือวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรโดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยการจัดฝึกอบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
2. ผู้บริหารควรมีนโยบายด้านการวางแผนในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และวิทยากรฝึกอบรม มาให้ความรู้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้สู่อาชีพ
3. สถานศึกษาควรมีการอบรมและพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาให้กับบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ และควรจัดเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อจัดทำเป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรภายในสถานศึกษาในด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี โดยสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับสถานศึกษาตนเอง รวมถึงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

5. สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูเพิ่มพูนประสบการณ์ในการนิเทศที่หลากหลายทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคใหม่ ๆ และนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทในสถานศึกษาของตน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. สถานศึกษาควรนำผลที่ได้จากการวัดผลประเมินผลจากการประเมินของผู้เรียนทั้งรายภาค และรายปีมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของผู้เรียนตามวัยของผู้เรียนที่มีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกัน

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยหรือองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีผลต่อการพัฒนา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นทบุรี เพื่อนำผลมาพิจารณาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

#### เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา**. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

\_\_\_\_\_. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553**. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.

ชเดช ช่วยชาติ. (2559). **กระบวนการวางแผนการบริหารวิชาการตามทัศนะ ของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

เขมทอง จรรยาเลิศ.(2559). **ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยา เขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จรูณี แก้วเอี่ยม. (2557). **ความหมายของการบริหาร**. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ชญาดา อุดรวิเศษ. (2556). **ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

- นิยม รัชตะวัฒน์วินัย. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียน  
มัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาพุทธการบริหารการศึกษา คณะบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช  
วิทยาลัย.
- ปาริชาติ สุนทร. (2560). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต  
สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ลัดดาวลัย เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2550). ระเบียบวิธีการวิจัย (ฉบับปรับปรุง).  
กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- \_\_\_\_\_. (2562). สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้ SPSS. ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์  
เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สร้อยแก้ว บุญปก. (2560). ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนแก่ง “วิทยสถาวร”  
จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน  
ให้เกิดความรับผิดชอบ. รายงานที่ตีอาร์ไอ ฉบับที่ 103 เดือนพฤษภาคม 2557.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ:  
พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. (2562). ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2562.  
ค้นเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2563, จาก <http://www.secondary3.go.th/main/news/7752.html>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี. (2563). แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ  
พ.ศ.2563. ค้นเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2563, จาก <http://www.spmnonthaburi.go.th/main/news/8928.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). การกำหนดวิสัยทัศน์ พ.ศ.2570 ได้กำหนด  
ทิศทางสู่การพัฒนาบนรากฐานของสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ผู้พิมพ์
- อานุภาพ กำแหงหาญ. (2561). สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน  
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- อภิชา พุ่มพวง. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา  
จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6. วิทยานิพนธ์  
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน  
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). **Educational and Psychological Measurement.**  
New York: Minnisota University.
- Likert, R. (1993). **A Technique for the Measurement of Attitude.** Chicago: Rand  
McNally.
- Phetmalaiikul, T. (2017.) *Academic administration and management to enhance  
earners' skills and characteristics in the 21<sup>st</sup> Century.* **International Journal of  
Educational Science and Research (IJESR)**, 7(1): 1-12.